

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.598.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 13584 Pani Posłanki Małgorzaty Pępek, w sprawie wsparcia emerytalnego dla kobiet urodzonych w latach 80, które wychowały dzieci i pracowały zawodowo, proszę przyjąć poniższe informacje.

Uprzejmie wyjaśniam, że ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.), zwana dalej ustawą emerytalną, w art. 24 ust. 1 określa powszechny wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 60 lat. Przywołany w interpelacji przykład kobiet urodzonych w latach 80, które obecnie otrzymują bardzo niskie świadczenie emerytalne, w świetle przepisów wskazanego aktu nie może mieć miejsca, ponieważ obecnie osoby te mają 45 lat i mniej, a więc nie osiągnęły wieku uprawniającego do świadczenia.

Jeżeli jednak interpelacja Pani Posłanki dotyczy kobiet, które w latach 80-tych urodziły i wychowywały dzieci jednocześnie pracując zawodowo, to pragnę zapewnić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stale prowadzone są prace nad tworzeniem najlepszych rozwiązań i modyfikacji systemu emerytalnego, w szczególności w zakresie gwarantującym niedyskryminowanie rodziców, a zwłaszcza matek, obniżonym wymiarem świadczeń emerytalnych. Efektem tych działań jest m.in. nowelizacja przepisów dotyczących opieki nad dzieckiem dla pracowników przebywających na urlopie wychowawczym. Do 31 grudnia 1998 r. nie było obowiązku odprowadzania za te okresy składek - wliczano je do emerytury jako okresy nieskładkowe, co znacznie obniżało wysokość świadczenia. Od 1 stycznia 1999 r. za okres sprawowania opieki nad dzieckiem na urlopie wychowawczym pracownicy mają opłacane składki z budżetu państwa. Ponadto wprowadzona w maju 2015 r. nowelizacja ustawy emerytalnej dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. pozwala uwzględnić czas sprawowania opieki nad dzieckiem w trakcie urlopu wychowawczego oraz urlopu bezpłatnego (w systemie zabezpieczenia społecznego) w emeryturze (w kapitale początkowym) jako okres składkowy niezależnie od tego, kiedy kobieta z niego korzystała. W praktyce oznacza to, że również kobiety, które wychowywały dzieci w latach 80-tych mają szansę na przeliczenie, a zarazem podwyższenie emerytury.

W obecnym stanie prawnym istnieją zatem regulacje mające rekompensować konieczność przerwania pracy z powodu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, choć nie przewidują one dodatkowego zwiększenia emerytury z tytułu urodzenia i wychowywania dzieci. Świadczenia emerytalno-rentowe mają bowiem charakter praw podmiotowych, nabytych przez ubezpieczonego w związku z opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. zreformowanym systemie emerytalnym, określonym przepisami ustawy emerytalnej, źródłem finansowania świadczeń emerytalno-rentowych jest fundusz tworzony ze składek pracowników i pracodawców. Z systemu

usunięto większość elementów nieubezpieczeniowych i socjalnych, tak aby powiązać wysokość przyszłego świadczenia z sumą składek odprowadzanych od przychodów ubezpieczonego w całym okresie jego aktywności zawodowej. Obecny system ubezpieczeń społecznych w niewielkim zakresie umożliwia zwiększanie lub uzupełnianie świadczeń dodatkami niemającymi związku z aktywnością zawodową lub ekonomiczną. Dodatek do świadczeń emerytalnych, uzależniony od liczby wychowanych dzieci, stanowiłby zaprzeczenie podstawowych założeń powszechnego systemu emerytalnego.

Aktualnie, na gruncie przepisów ustawy emerytalnej, wypłacane są jedynie dwa rodzaje dodatków – dodatek pielęgnacyjny oraz dodatek dla sierot zupełnych. Obydwa są świadczeniami o charakterze ubezpieczeniowym, związanymi z ryzykami ubezpieczeniowymi w postaci niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji oraz utraty żywiciela. Ich wypłata ma miejsce w sytuacji spełnienia wskazanych ryzyk i wiąże się z obowiązkiem opłacania składki ubezpieczeniowej. Funkcjonujące dodatki do świadczeń emerytalno-rentowych są zatem powiązane z innymi świadczeniami, odrębnym ryzykiem i odrębnymi warunkami nabycia prawa do świadczenia.

Warto również wspomnieć o świadczeniu przewidzianym w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 roku o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051), które nie jest emeryturą ani dodatkiem do emerytury, tylko świadczeniem nieskładkowym, finansowanym z budżetu państwa. Kierowane jest do osób, które wychowując co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub w jakimś okresie musiały z niej zrezygnować albo ograniczyć jej wykonywanie, w związku z czym nie mają prawa do świadczenia w wysokości najniższej emerytury. W przeciwieństwie do emerytury będącej świadczeniem z ubezpieczenia społecznego, świadczenie uzupełniające ma de facto charakter świadczenia z pomocy społecznej. Przy ustalaniu uprawnień do jego otrzymywania uwzględnia się wszystkie dochody osoby zainteresowanej, a jednym z podstawowych kryteriów ubiegania się o nie jest brak niezbędnych środków utrzymania.

Osoba, która nie ma prawa do żadnego innego świadczenia, może uzyskać świadczenie uzupełniające w wysokości nieprzekraczającej najniższej emerytury (której kwota wynosi od marca 2025 r. 1 878,91 zł). Z kolei osoba pobierająca świadczenie niższe od minimalnej emerytury może liczyć na jego uzupełnienie do tej wysokości. Obowiązujące warunki uprawniające do otrzymywania rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego powodują - w przypadku kobiet pobierających w konsekwencji posiadania niepełnego stażu ubezpieczeniowego (wynoszącego 20 lat składkowych i nieskładkowych) świadczenie emerytalne w kwocie niższej od najniższej gwarantowanej emerytury - uzupełnienie otrzymywanego świadczenia do kwoty najniższej emerytury.

W dyskusji o koncepcji wprowadzenia dodatków emerytalnych dla rodziców pracujących i wychowujących jednocześnie dzieci nie można pominąć wyników badań¹ oraz oceny skutków takich zmian. W analizowanej publikacji w jednym z badań zapytano, czy emerytura kobiet i mężczyzn powinna być zwiększana wraz z liczbą wychowywanych dzieci (nie wskazano liczby granicznej dzieci). Większość badanych - 46% - jest przeciwna takiemu rozwiązaniu. Wyniki badań skłaniają do wniosku, że przy wprowadzaniu podobnych rozwiązań należy zachować ostrożność. Jednocześnie, odpowiadając na pytanie o

---

¹ Przyszłość systemu emerytalnego i sprawiedliwe rozwiązania. Raport z badań, IBRIS na zamówienie Centrum im. Ignacego Daszyńskiego, Warszawa 2022, [w:], Co to jest sprawiedliwa emerytura? Raport z badań, S. Gajewski, K. Duda, B. Machalica, Warszawa 2022, s. 28-29.

akceptację prawa do emerytury minimalnej dla kobiet i mężczyzn, którzy wychowali co najmniej czworo dzieci, 57% badanych poparło takie rozwiązanie. Oznacza to, że w ocenie badanych rodzicielskie świadczenie uzupełniające, które dotyczy w równym stopniu obecnych jak też i przyszłych emerytów, jest mechanizmem wystarczającym, który zapewnia odpowiednie zabezpieczenie i rekompensatę ograniczeń aktywności zawodowych wynikających z wychowania czwórki lub większej liczby dzieci.

Trzeba przy tym podkreślić, iż ze względu na fakt, że każda zmiana w systemie emerytalnym niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy wielu osób, wszelkie propozycje nowych rozwiązań dotyczących tego obszaru winny być skrupulatnie analizowane. W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są obecnie prowadzone prace, których celem byłoby włączenie do systemu emerytalnego nowych dodatków. Zwracam przy tym uwagę, że w tej sprawie kluczowe byłoby stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki, który musiałby skompensować z budżetu państwa koszty takich dodatków wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pozostaje on bowiem funduszem deficytowym i z tego powodu każdy jego nowy wydatek musi zostać odpowiednio pokryty dotacją z budżetu państwa.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/